

PŘÍLOHA Č. 5

MATEŘSKÁ A ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAMÍNEK, BRNO

Strukturovaný rozhovor jsem vedla s paní ředitelkou Helenou Hlouchovou na konci června 2016 v Brně-Bystřci. S jejím svolením zde uvádím podrobný přepis vedeného rozhovoru.

Otázky do rozhovoru

1. Jaký byl prvotní podnět pro vznik přírodní zahrady?
2. Kde jste se o přírodních zahradách dozvěděli, popřípadě, kde jste čerpali inspiraci?
3. Jaká je finanční náročnost pro vznik přírodní zahrady?
4. Kdo se podílel na vzniku zahrady?
5. Jak reagovala / reaguje veřejnost na tento styl zahrady?
6. Setkali jste se s negativními ohlasy na změnu zahrady?
7. Jak je zahrada nápomocná ve výuce dětí, popřípadě, jak probíhá výuka v zahradě?
8. Jak probíhá celoroční péče o zahradu?
9. Pěstujete-li s dětmi jedlé plodiny, mohou pak své vypěstované plody ochutnat?
10. Jaká je finanční nákladnost, popřípadě, fyzická náročnost na údržbu zahrady ve srovnání s běžnou zahradou?
11. Který prvek v zahradě je nejvíce oblíbený / využívaný?
12. Jak hodnotíte přírodní zahradu ve vztahu k dětskému rozvoji?
13. Doporučili byste přírodní zahradu i ostatním školským zařízením?

Odpovědi

1. Zahradu v přírodním stylu jsme měli v podstatě asi vždy. Neměli jsme přímo prvky přírodních zahrad, avšak nikdy u nás nepanovala přehnaná péče či nějaké speciální úpravy zahrady, ve smyslu tvarovaných živých plotů.
2. Myšlenka na úpravu zahrady vznikla při spolupráci s organizací Veronica, která darovala škole určitý finanční dar na realizaci ohniště s posezením. Celá naše škola funguje na spolupráci pedagogů s dětmi a rodiči. Ohniště s posezením vzniklo na pořádání besed a akcí pro děti a rodiče. Inspiraci na vznik ostatních prvků čerpáme různě na internetu, v literatuře či na seminářích.

3. Finanční náročnost asi nejsem schopna přesně definovat. Snažíme si hodně věcí vytvořit svépomocí. Častokrát dostáváme různé dary od ekologických organizací za různé projekty, někdy dokonce finanční dary od rodičů.
4. Na vzniku zahrady se podíleli všichni zaměstnanci školy, ekologická koordinátorka, se kterou spolupracujeme, a někteří rodiče s dětmi. Nikdy jsme nikoho do pomoci nenutili. Pracují a pomáhají jen ti, kteří doopravdy chtějí.
5. Styl naší zahrady i celkový koncept výuky na naší škole se velice odlišuje standardnímu pojetí. Řekla bych, že jsem jedna z mála alternativních škol, ve které nejsou třídy a ani zde nezvoní. Všichni rodiče jsou s naším řádem seznámeni a musí s ním souhlasit, jinak by jejich dítě nemohlo navštěvovat naši školu. Vzhledem k neustálému vývoji zahrady a všech prvků, veřejnost vidí, že se nejedná o zanedbanou plochu. Myslím, že většina přijala, jak fungujeme.
6. S negativními ohlasy jsme se určitě setkali. Někteří rodiče nedokáží pochopit styl, jakým učíme. Jak už jsem říkala, vždy mohou dát své dítě do jiné školy. Najdou se i takoví rodiče, kteří se vším souhlasí, jen proto, že je naše škola blízko jejich bydliště a tudíž jim odpadá starost o dopravu dítěte do jiné školy. Tito rodiče nenegují, co děláme, avšak nikdy ani nijak nepomohou.
7. V zahradě se snažíme trávit opravdu hodně času, máme dokonce i venkovní učebnu, která je zastřešená. Za menší nepřízně počasí tak můžeme vyučovat na čerstvém vzduchu. Jelikož každý náš školní rok provází jiný ekologický projekt, je těžké popsat všechno, co se děti mohou naučit. Snažíme se, aby vnímaly co možná nejvíce ze svého okolí, aby se naučily pečovat o rostliny a mít rády zvířata. Probouzíme v nich tvořivost a samostatnost, podporujeme přátelství a vzájemnou pomoc a to vše převážně v zahradě. Naše zahrada taktéž napomáhá utužování vztahům v rodinách. Pořádáme různé akce a besedy, na kterých se otevřeně komunikuje či něco vytváří.
8. Jelikož máme dvě zahrady, jednu u ZŠ a jednu u MŠ, máme i pana školníka, který napomáhá při každodenní údržbě. O méně náročné věci se poté staráme sami s dětmi v hodinách.
9. Co se týče jedlých plodin, dáváme přednost bylinkám či ovocným keřům. Z bylinek vaříme čaje či děláme šťávy, plody keřů jsou přístupné všem dětem a kdykoliv.
10. Jelikož zde byla vždy jen přírodní zahrada, nemohu posoudit rozdíl. Ano, o zahradu je potřeba se starat, avšak péče o ni nám přináší radost.

11. V základní škole je velmi využívaná venkovní učebna, ohniště a záhony. V mateřské škole jsou pak velice oblíbené různé úkryty pod vzrostlými stromy či menší kopce, které se v zimním období využívají ke sjíždění.
12. Děti jsou velmi tvárné, každé je jiné a každé má jiné nároky. Avšak, co se v mládí naučí, to jim už zůstane. Věříme, že z našich dětí jednou vyrostou ohleduplní, láskyplní, samostatní lidé s kladným vztahem ke svému okolí a ke všemu živému.
13. Myslím si, že mít přírodní zahradu u školy je nejen úžasné pro děti, ale užitečné i pro učitele. Zahrada jim v mnohém pomáhá s výukou, vidí zde věci, které se jen stěží dají pochopit v lavicích. A další velkou výhodou je, že děti jsou při pobytu v přírodě klidnější. Nemůžu soudit klasická školní zařízení, ale myslím si, že mít přírodní školní zahradu je nejjednodušší způsob, jak děti přiblížit přírodě a jak v nich vybudovat určitý vztah ke svému okolí.

FOTODOKUMENTACE

(Autor: Veronika Kaňoková)

Obr. 38 Tee-pee při vstupu do areálu ZŠ

Obr. 39 Hmatový chodník

Obr. 40 Vodní prvek – jezírko

Obr. 41 Využití stínu vzrostlých stromů – posezení

Obr. 42 Statné jírovce jako úkryt u „Babky Ježibabky“

Obr. 43 Hmyzí domeček